

- відредагувати речення;
- зіставити слова та уривки речень і т.д.

Відібраний нами матеріал може використовуватися на уроках англійської мови, що допоможе покращити рівень знань учня, а також може значно зменшити об'єм праці вчителя.

Список використаних джерел:

1. Пассов Е. И. Учитель иностранного языка. Мастерство и личность [Текст] / Е. И. Пассов, В. П. Кузовлев, В. Б. Царькова. – М.: Просвещение, 1993. – 158 с.

Сінькова Н.О.

*викладач вищої категорії,
Відокремлений структурний підрозділ
«Рівненський коледж НУБіП України»*

РОЛЬ ПЕРЕКЛАДУ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Вивчення іноземної мови – складний процес при якому рідна та іноземна мови знаходяться в нерівному становищі. Лінгвісти виділяють основну, або головну мову, яка служить основним засобом спілкування, і додаткову, або другу мову, яка виконує більш обмежені, спеціалізовані функції, яка обслуговує лише деякі галузі спілкування. Таке співвідношення двох мов спостерігається майже завжди. Рідну мову найчастіше ототожнюють з першою мовою людини, яка дійсно зв'язана з усім її життям і діяльністю, системою її стосунків, процесів, явищ, з її допомогою засвоювались форми спілкування і співжиття, висловлення думок і почуттів. Тому перша мова являється дуже стійким засобом спілкування.

Людину, яка володіє двома мовами, називають білінгвом. Характер білінгвізму у великій мірі залежить від того, яким способом вивчалась друга мова – усно-імітативним способом при безпосередньому спілкуванні, або штучним способом під керівництвом учителя. У першому випадку інтенсивність взаємодії мов являється набагато більшою. Відомо, також, що ступінь оволодіння другою мовою залежить від того, у якому віці розпочато її вивчення. Розбіжності між білінгвізмом дітей і дорослих дуже значні. Дорослі засвоюють другу мову, коли їх навички в рідній мові вже установлені і складені в сталу автоматизовану систему, яка суттєво впливає на навички користування другою мовою, які тільки складаються. «Характерною рисою юнацького

і особливо дорослого білінгвізму є пристальна увага до змісту мови і зневажання її формальної системи» [3].

В умовах імітативного вивчення другої мови дорослі роблять багато помилок, так як вони намагаються аналізувати її у відповідності зі схемами і моделями рідної мови. Крім того, у дорослих рідна мова особливо тісно пов'язана з різноманітними зовнішніми обставинами. Тому дорослим, як правило, важко міняти мову. Якщо ж білінгвізм має місце в дитячому віці, коли програма мовної поведінки на рідній мові ще тільки складається, вироблення навичок на другій мові йде набагато легше і швидше. У дітей краще розвинена здібність імітації і механічного запам'ятовування. Діти легко й надовго запам'ятовують невеликий за обсягом мовний матеріал і добре його відтворюють. Наука вбачає в білінгвізмі фактор, що сприяє всебічному розвитку людини. Вивчаючи іноземну мову, людина не просто засвоює другу мову, а, разом з тим, приєднується до нової культури, культури іншого народу, тому вивчення іноземних мов входить в програму обов'язкових дисциплін середньої та вищої школи.

Вивчення іноземної мови із психологічної точки зору – це складний процес формування в корі головного мозку нової мовної системи, що починає співіснувати й постійно взаємодіяти із уже виробленою системою рідної мови, випробовуючи на собі її інтерферуючий вплив.

При взаємодії цих систем виникають певні зміни. Ці зміни, що становлять особливий інтерес для лінгвістів, одержали назву лінгвістичної інтерференції.

Більшість ситуацій білінгвізму супроводжується взаємодією фонологічних систем. Білінгв зустрічається з рядом проблем в процесі сприймання мовлення на двох мовах, а також коли сам користується цими мовами. Він мимоволі перекладає на рідну мову значеннєві одиниці іншої мови, тобто усвідомлення їм цих одиниць досягається не за допомогою іноземної мови, а за допомогою рідної. Практика перекладу ніколи не зникла із вивчення іноземних мов, але вона і не займає весь процес навчання.

Переклад був ключовим у традиційній методології названій пасивною, чітко орієнтованій на навчання лексики і граматики. Ціль цього методу – читання, а не усне висловлювання на іноземній мові. Після довгої служби, переклад, врешті, був витіснений з навчання іноземним мовам «сучасними» методиками, такими як *прямий метод* (1900), *активний метод* (1925-1960), *аудіо-словесний* та *аудіовізуальний* (1960), основним принципом яких була комунікація на іноземній мові. Рідна мова була повністю вигнана із мовного класу. З цієї точки зору

переклад розглядався як перешкода, тому що одним із його компонентів є рідна мова.

Тоді як методи названі *пізнавано-функціональними* (1970) і *комунікативними* (1980) повернулись у вивчення іноземної мови за збігом обставин відновився і переклад, але їм користуються при поясненні граматики і не використовують всіх його можливостей.

За те щоб надати перекладу більше місця у вивченні іноземних мов виступали у своїх працях французькі лінгвісти Маріанна Ледере, Даніель Гуадек, Клод Деманюеллі, Жан Деманюеллі, Франсуа Врек.

Маріанна Ледере так відповідає на питання «з чого складається процес перекладу?»: «зрозуміти» і «зробити так, щоб зрозуміли інші». Одже, навчити студента перекладати, означає навчити його розуміти текст.

А от Даніель Гуадек пропонує розуміння загального змісту.

Клод і Жан Деманюеллі – візуальне сприйняття, а Франсуа Врек – загальне бачення, а саме, перед тим як перекладати він пропонує провести серію вправ.

Вираз «зробити так щоб зрозуміли інші» означає що після того, як ти зрозумів текст на мові оригіналу, потрібно при перекладі врахувати всі лінгвістичні та екстралінгвістичні параметри, для того щоб читач міг повністю відчувати всі нюанси, які хотів передати автор.

Якщо порівняти кілька перекладів одного і того ж твору, то видно і вплив перекладача і його бачення. Переклад не такий простий процес. Це комплекс дій, які можуть допомогти у вивченні мови. Педагогічний переклад не має на меті передавати всі тонкощі і нюанси мови, як це робиться у професійному перекладі.

Візьмемо для прикладу французьку мову.

Краще запам'ятати частину французьких слів допоможе екскурс у історію. Варто розповісти студентам, що французькі слова проникають в українську мову, починаючи з XVII ст. через польську, пізніше – російську мову. А в другій половині XVIII-XIX ст. цьому сприяло поширення політичних ідей, мистецтва, культури батьківщиною яких була Франція. Запозичені з французької мови слова стосуються переважно суспільно-політичного життя, мистецтва й літератури, військової справи, будівництва, архітектури, містовпорядкування, побуту. Вимова і повторення цих слів українською мовою допоможе наблизитись до правильного розуміння та перекладу їх французькою.

Категоричні опоненти перекладу говорять про те, що не варто цю роботу виконувати письмово. Так при введенні нового матеріалу усно можна пояснити якісь терміни чи явища; але для письмового перекладу потрібно мати глибокі знання і знати нюанси мови-оригіналу. Ще одне,

при письмовому перекладі студенти пишуть рідною мовою, то виходить, що вони витрачають час на вправлення в письмі на своїй мові.

А під час заняття з іноземної мови в немовному ВУЗі, коли ми працюємо з текстами по спеціальності, варто використовувати переклад чи ні? Вважаю, що на першому етапі роботи з текстом потрібно користуватися перекладом. Це буде сприяти швидкому розумінню змісту тексту іноземною мовою. Головне при роботі з перекладом користуватися основним дидактичним принципом «від простого до складного». Викладач мусить розробити ряд вправ до текстів по спеціальності, які він пропонує опрацювати студентам. Ще рекомендую навчити студентів з перших днів навчання укладати словник з фахової лексики. Тоді текст іноземною мовою перекладається набагато легше та ще й легше запам'ятовуються професійні терміни іноземною мовою.

Порівняльний досвід допомагає усвідомити той факт, що іноземна мова не є чимось абсолютно відірваним, абстрактним, не пов'язаним з рідною мовою, вона допомагає знаходити у різних мовах багато спільного. Усвідомлення цього факту спільності, або подібності, призводить до того, що слова запам'ятовуються не механічно, а свідомо, на основі аналізу графіко-фонетичного образу лексем у рідній та іноземній мовах.

Список використаних джерел:

1. Джура М. Система голосних звуків української та французької мови крізь призму порівняльного вивчення мов. Національний університет «Львівська політехніка», Теорія і практика викладання української мови як іноземної, 2009. Вип. 4. – 132-136 с.
2. Колкер Я.М., Устинова Е.С. Роль родного языка в обучении иностранному / Иностранные языки в школе. – 2004. № 2. – 20-27 с.
3. Ларин Б.А. О филологии близкого будущего / Филологические науки. – 1973. № 1/21. – 192 с.
4. Мейе Антуан [Электронный ресурс] / Энциклопедия Кругосвет. – М. 2006.
5. Методичні рекомендації щодо вивчення іноземних мов у 2016/2017 навчальному році. / Іноземні мови в сучасній школі. – 2016. № 4. – 2-8 с.
6. Сучасний словник іншомовних слів / За ред. Н.В. Тучиної – Харків: Торсінг плюс, 2007. – 767 с.